

Trường Trung cấp nghề DTNT Khánh Vĩnh
Ngày soạn:
Tiết CT: Tuần: 25

Người dạy: Phạm Thị Mỹ Huệ
Ngày dạy:
Bộ môn: Sinh học 12

Bài 41: DIỄN THỂ SINH THÁI

I. Khái niệm về diễn thể sinh thái

- Diễn thể sinh thái: Là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường.
- Ví dụ: Hình thành ao cá từ hồ bom.

II. Các loại diễn thể sinh thái(SGK)

III. Nguyên nhân của diễn thể sinh thái

(Nội dung ở tờ nguồn PHT)

TỜ NGUỒN PHIẾU HỌC TẬP Bài 41: DIỄN THỂ SINH THÁI

III. Nguyên nhân của diễn thể sinh thái

Loại diễn thể	Diễn thể nguyên sinh	Diễn thể thứ sinh
Giai đoạn khởi đầu	Khởi đầu từ môi trường chưa có hoặc có rất ít sinh vật.	Khởi đầu từ môi trường đã có một quần xã sinh vật phát triển nhưng bị huỷ diệt do tự nhiên hay do khai thác quá mức của con người.
Giai đoạn giữa	Các quần xã sinh vật biến đổi tuần tự, thay thế nhau và ngày càng phát triển.	Một quần xã mới hồi phục thay thế quần xã bị huỷ diệt, các quần xã biến đổi tuần tự thay thế lẫn nhau.
Giai đoạn cuối	Hình thành quần xã tương đối ổn định (quần xã đỉnh cực). Các yếu tố khí hậu và sinh vật tương đối ổn định. VD: Rừng Cúc phương.	Có thể hình thành nên quần xã tương đối ổn định, tuy nhiên rất nhiều quần xã bị suy thoái.
Nguyên nhân của diễn thể	- Tác động mạnh mẽ của ngoại cảnh lên quần xã. (Bên ngoài) - Canh tranh gay gắt giữa các loài trong quần xã. (Bên trong)	- Tác động mạnh mẽ của ngoại cảnh lên quần xã. (Bên ngoài) - Canh tranh gay gắt giữa các loài trong quần xã. (Bên trong) - Hoạt động khai thác tài nguyên của con người.

IV. Tầm quan trọng của việc nghiên cứu diễn thể sinh thái

- Giúp hiểu được quy luật phát triển của quần xã sinh vật. Từ đó có thể chủ động xây dựng kế hoạch trong việc bảo vệ, khai thác và phục hồi nguồn tài nguyên, có biện pháp khắc phục những biến đổi bất lợi của môi trường, sinh vật và con người.

10 câu hỏi trắc nghiệm theo 4 mức độ với tỉ lệ 4:3:2:1.

Câu 1. (NB) Quá trình diễn thế sinh thái tại rừng lim Hữu Lũng, tỉnh Lạng Sơn (H41.3-sgk) diễn ra theo trình tự nào sau đây?

A. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → trảng cỏ.

B. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → cây gỗ nhỏ và cây bụi → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → trảng cỏ.

C. Rừng lim nguyên sinh bị chặt hết → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây gỗ nhỏ và cây bụi → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → trảng cỏ.

D. Rừng lim nguyên sinh bị chặt → rừng thưa cây gỗ nhỏ → cây bụi và cỏ chiếm ưu thế → cây gỗ nhỏ và cây bụi → trảng cỏ.

Câu 2. (NB) Nguyên nhân bên trong gây ra diễn thế sinh thái là do

A. sự cạnh tranh các loài thuộc nhóm ưu thế.

B. tác động mạnh mẽ của ngoại cảnh lên quần xã.

C. khai thác tài nguyên quá mức của con người.

D. quần thể không thích ứng với điều kiện môi trường.

Câu 3. (NB) Trong diễn thế sinh thái nói chung, quần xã đỉnh cực là

A. quần xã tiên phong.

C. quần xã suy thoái.

B. quần xã trung gian.

D. quần xã phát triển ổn định.

Câu 4. (NB) Diễn thế sinh thái được hiểu là

A. sự biến đổi số lượng cá thể sinh vật trong quần xã.

B. sự thay đổi hệ động vật trước, sau đó thay đổi hệ thực vật.

C. sự thu hẹp vùng phân bố của quần xã sinh vật trong không gian.

D. sự thay thế quần xã sinh vật này bằng quần xã sinh vật khác.

Câu 5. (TH) Một trong những xu hướng biến đổi trong quá trình diễn thế nguyên sinh trên cạn là

A. tính ổn định của quần xã ngày càng giảm, lưới thức ăn ngày càng đơn giản.

B. tính ổn định của quần xã ngày càng giảm, lưới thức ăn ngày càng phức tạp.

C. độ đa dạng của quần xã ngày càng cao, lưới thức ăn ngày càng phức tạp.

D. độ đa dạng của quần xã ngày càng giảm, lưới thức ăn ngày càng đơn giản.

Câu 6. (TH) Trong diễn thế sinh thái, vai trò quan trọng hàng đầu thường thuộc về nhóm loài nào sau đây?

A. Sinh vật ưu thế.

C. Sinh vật tiên phong.

B. Sinh vật sản xuất.

D. Sinh vật phân hủy.

Câu 7. (TH) Phát biểu nào sau đây là đúng khi nói về diễn thế sinh thái?

A. Trong diễn thế sinh thái, các quần xã sinh vật biến đổi tuần tự thay thế lẫn nhau.

B. Diễn thế thứ sinh xảy ra ở môi trường mà trước đó chưa có một quần xã sinh vật nào.

C. Diễn thế nguyên sinh xảy ra ở môi trường đã có một quần xã sinh vật nhất định.

D. Trong diễn thế sinh thái, sự biến đổi của quần xã diễn ra độc lập với sự biến đổi điều

kiện ngoại cảnh.

Câu 8. (VD) Các thông tin nào sau đây phản ánh sự giống nhau giữa diễn thế nguyên sinh và diễn thế thứ sinh?

(1) Xuất hiện ở môi trường đã có một quần xã sinh vật từng sống.

(2) Có sự biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường.

(3) Song song với quá trình biến đổi quần xã trong diễn thế là quá trình biến đổi về các điều kiện tự nhiên của môi trường.

(4) Luôn dẫn tới quần xã bị suy thoái.

A. (1) và (2).

B. (1) và (4).

C. (3) và (4).

D. (2) và (3).

Câu 9. (VD) Cho các dữ kiện sau:

I. Các loại cây cỏ mọc rải rác.

II. Xuất hiện thêm các loại cây gỗ lớn cùng với các loài chim, côn trùng . . .

III. Hình thành một khu rừng với nhiều loài cây với chiều cao khác nhau và nhiều loài động vật khác nhau.

IV. Một bãi cát bồi ven biển được hình thành.

V. Cỏ mọc nhiều và xuất hiện các loại cây bụi.

Trình tự nào dưới đây thể hiện diễn thế ở đầm nước nông?

A. $I \rightarrow III \rightarrow II \rightarrow IV \rightarrow V$.

C. $III \rightarrow II \rightarrow I \rightarrow IV \rightarrow V$.

B. $II \rightarrow III \rightarrow I \rightarrow V \rightarrow IV$.

D. $IV \rightarrow I \rightarrow V \rightarrow II \rightarrow III$.

Câu 10. (VDC) Có bao nhiêu ý sau đây là đúng khi nói về xu hướng biến đổi của diễn thế nguyên sinh?

(1) Lưới thức ăn trở nên phức tạp hơn.

(2) Tính đa dạng về loài tăng.

(3) Tổng sản lượng sinh vật được tăng lên.

(4) Ổ sinh thái của mỗi loài được mở rộng.

A. 1.

B. 2.

C. 3.

D. 4.